

נייע יידישע

פעסטער צייטונג

דיעות בלאט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
זאממט, פרייטאג-ביילאגע
אונד קאסטעט
פיר עסטערייכ-אונגארן
נאנציעהרוג 8 גולדען ע.ו.
האלבעהרוג 4 גולדען ע.ו.
פיערטעלעהרוג 2 גולדען ע.ו.
פיר'ס אויסלאנד
נאנציעהרוג 10 גולדען ע.ו.
האלבעהרוג 5 גולדען ע.ו.
פיערטעלעהרוג 2 גולדען ע.ו.

אויף דיעות צייטונג קאנטאן
יעדען טאג
פיר ערשטען עירען.
דער פרייטאג-ביילאגע
ניינט מיט דעם עסטעטונג דעם
קאסטעט בלאטעטע.
דיא יעדאקאציע בעדייטעט
אין דער בוכהאלדונג דעם
מאָרין בוריאן,
בוודא-סעטס (מאָרין-קאָנטראָלירט)
וואָרטן מאָן אויף דיא פּרעסערעיא-
זאָט-נעלדען צו ווערן בעליבעט.

Nr. 78. ערסטער יאָרנאנג.

פעסט, מיטטוואָך, יו' השון התרמ"ה.

Budapest, den 5. November 1884.

זיא עראבערן וענייטס דעס מערענס גראָסערע
שטריבע אונד לאססען זאָרט לאנדס-לייטע אנויע-
דעלן מיט דענען זיא. דאנן אין האנדעלס-פערבי-
הונגען טרעטען, אויך נאָרד-מערטילא וואר יא אור-
שפרינגליך איינע, ענגלישע קאָלאָניע, וועלכע זיך
געראָך שפאָטער, אלס עס ענגלישען מוטער-לאנדע
אולאדהאנגליכטי. פאָס ענגלישען מוטער-לאנדע
ערקאָפּטעט, אונזערע מאָנארכיע האט ביז הייטע
נאָך קיינע איינציגע קאָלאָניע, דייטשלאנד האט
בערן אין דען לעטצעטן יאָרען איינע, קאָלאָניא-
ציאָנס-פאָליטיק" צו בעטרייבען בענגאָנע, אינדעס
עס אן דער וועסט-אפריקאנישען קיסטע איינע
לאנד-שטריך עראָבערט, דער אונטער דעם נאמען
"קאָנגא" בעקאָנט אונט. אלליין דייטשלאנד מוט דא
מיט פראַנקרייך אונד נאָך מעהר מיט ענגלאנד אין
שטרייטקייטען געראַטהען, דא דיעזען ביינען מאַכ-
טע יא שאַן זייט לאנגע אין אפריקא בעדייטענדע
פראָוויצען אונד שטרעקען בעוויצען, יא עס לאָסט
זיך נאר ניכט מיט גענויער בעשטימטשע אונגע-
בען, וויא ווייט דער בעוויץ דיעזער דיעזער יענער
מאכט רייכט. דיעזע אנגעלעגענהייט ווירד נון דער
אם 16. דיעזעס אין בערלין צוזאממען-טרעטענדען
איראָפּאישען קאָנפּערענץ צור רענעלונג אונטער-
ברייטעט ווערדען, וויר ווערדען עס זעלבסטפער-
שטאָלדיך ניכט אונטערלאסען, אללעס וויכטיגע
אייס דיעזען פעהראנדלונגען אין אונזערעס בלאטעט
אויפס ראשעטע מיטצוטהילען!

פערשידענע נייאוינקייטען.

י' (ס'ר מ'א'ז'ע'ס מ'א'נ'ט'ע פ'י'א'ר'ע)
איז, וויא אויס לאַנדאָן טעלעגראַפֿיש ווירד, לייטער
ערקראַנקט, דיא אויפֿגענונגען דעם פעסט-מאָנעס
האבען אויף דען שוואַכען נריין נאכֿהיליג גע-
ווירקט. מאָנע איהם דער אללמאָכטיגע אלסבאלד
דיא פֿאַללסטע גענועזונג אונגעדיהען לאססען!
* (דיא אונטערזוכונג ב-
טרעפֿס דער וואהל דעם יידי-
שען דעפֿוטירטען קרוי ווירד זייט
אייניגען טאגען היער איס קאָמפּאטס-הויע פֿאַרט-
געוועטצט. ביז צום אויגעבליקע האט זיך נאָך קיין
מיסברויך הערויסגעשטעלט, דאס דיא וואהל אין
פֿאַלגע דעסען אלס נ'כ'ט'ג' ערקלאָרט ווער-
דען מיטעס: וויר ווינשען, דאס דיא וואהל דעם קרוין
אלס גילטיג ערקלאָרט ווערדע, דא עס זיך העיביא
ניכט אויס זיינע פּערזאָן האנדעלט, זאָנערדן אויס דיא
פּערנע-האלטונג איינעס. חלול השם, דאמיט עס ניכט
הייטע, דאס אין יודע דורך בעשטעכונג צום
דעפּוטירטען וועואַהלט וואורדע!
* (ה ערראינגאין העלפֿס) האט
אם 1. דיעזעס אין סעקעל-קערעסמור זיינע פֿאַרט-
ראמט-רעדע אונטער זעהר לעבֿהאַפּטעס בייפֿאַרל
אבנעהאלטען, עס איזט אלאו גענרינדעטע אויסזוכט
פֿאַרהאנדען, דאס דיעזער טיכטיגע אונד שטרעכט
זאמע מאנן שאַן נאָך וועניגען טאגען וויעדער מיט
גליעד דעם אינגארישען פֿאַרלאמענטס זיין ווירד!
* (ה ערראינגאין העלפֿס) פֿאַרט-
זאָהן דעם פֿאַרזענדען דעם אונגארישען פֿאַרלא-
מענטס, העררן מראַמאס פֿאַן פעטש, היעלט בענע-
פֿאַרלס אם 1. דיעזעס זיינע פֿאַרטאמ-רעדע אין
נירעדיהאז, דיא געזאממעט אינטעלליגענטע קלאַס-
סע שטעהט איהם צור ווייטע, אם 2. דיעזעס העלפטען
דער איסערסט לינקע קאנדידאט לוקאטש
אונד דער אנט-סעמטענע-קאנדידאט הודאק

דער עראַפּאָל אין גליקליכער, דאנן קאָממט דיא זוי-
בערע פּאָליטיק אונד ערקלאָרט אויך דיא ליממעל-
שריינדסטע געוואלטשטאמט פֿיר קאָרדעקט, פֿיר איינע
האב-פּאָליטישע האנדלונגסווייזע! איזט יעדאך דער
עראַפּאָל אין אונגאַרע, דאנן שרייטעט וויעדער
דיא מאַטעל-דערערעשישע פּאָליטיק, דערביי איזט
בעוורפֿט דען אונטערלעגענען זאָ רייכליך מיט שטיי-
נען, דאס ער זיך יא ניכט וויעדער צום לעבען
ערהעבען!

נון האט דער קהדעווע (וויצע-קאָניג) פֿאַן
געפּטען איינע דעפּעשע ערהאלטען, וועלכע לוי-
טעט: ב א ר ט ו ס (אפּריקא) איזט אין דיא גע-
וואלט דער אויפֿשטאָנדיגען אראבער געפּאללען,
וועלכע דיעזען אָרט אונטער אַנפֿיהרונג איהרעס
מ א ה ד' (פּראָפּעטען) שאַן זייט מאָנאטען בעלא-
גערטען, דער ענגלישע גענעראל ג א ר אָן איזט
אין געפּאָנענשאפט דעם מ א ה ד' געראטהען!
דיעזע מעלדונג טעלעגראַפֿישע דער ענפּטישע ווי-
צע-קאָניג זאָגליך אן דיא קאָניג פֿאַן ענגלאנד, דאָך
צוריקטע דאס נאכריכט אין לאַנדאָן זאָ ניעדערשטעט-
טערגה, דאס מאן דערען ריכטיקייט נאר ניכט פֿיר
גלויבֿהאַפּט עראכטען קאָננטע, דיא קאָניגן ליעס
צוריק-טעלעגראַפֿישע: אָב דענן דער וויצע-קאָניג
פּערזאָנליך פֿאַן דער ריכטיקייט דיעזעס ניעדער-
שטעטטערנדען, עראַינגעסע איבערצייגט זיאָ?
דיא ריק-אנטוואָרט ליעס ניכט לאנגע אויף זיך וואר-
טען אונד לייטעט דארויף, דאס דער פֿיר ענגלאנד
אונד זיינע רעגירונג איבעראיס שטאכפֿאַללע פֿאַרל
טהאטזאכליך איינגעטראָפּען איזט!

בעוואהרהייטעט זיך דיעזע מעלדונג, דאנן
שטעהט דאס ענגלישע מיניסטעריאום פֿאַר איינער
נידערלאַגע וועלכע עס קוים איבערלעבען דירפֿ-
טע, דער זיינע ענגלישע מיניסטע-פֿאַרזענדעט,
הערר גלאַסטאָרדע דאס וואַהל בערטיס מאכע
עמפּפּירליכע ניעדערלאַגע איבערלעבט, אלליין
דיעזעס עראַינגיט דירפּטע דענן דאָך אויך דיעזען
קהלען מאנן פֿאַן זיינעס מיניסטע-פּאַסטען שטאָ-
טען, גלאַסטאָרדע בעטייבטע אימערע דיא ענגלאַנד-
דער מיט זיינען פּראַהלערישען פּראַדען, דאס ענג-
לאנד דער מאַכטיגסטע שטאַטט וועלט זיאָ
דער זיך בייא זיינען אונטערנעמינגען אויס דיא אנט-
זיכטען דער איבריגען מאכטע וועניג צו קומטערן
האבע, דא עס איבערלאַל פֿאַן גלאַנצענדען ער-
פֿאַלגען בעלישעט ווירד! אונד נון טרעכטע ענג-
לאנד דיא שטאָך, דאס איינער זיינע טאפּערסטען
אונד העלדענמשהונסטען גענעראלע, נעמליך הערר
ג א ר אָן, אין דיא געפּאָנענשאפט איינעס ארא-
בישען מ א ה ד' געראטהען, וויל דיא ענגלישע
רעגירונג עס בעוויימט, דאס זייט מאַנאטען אין דיא
ענגע געראַנגעטען גענעראל מילטארישע הילפּע
נאכצווענדען! דיא רעגירונג האט אלאו דיא פֿאַרל-
לע פּעראַטוואַרטיבליכייט פֿיר דיא שטאָך, פֿאַן דער
ענגלאנד זאָבען בעטראָפּען ווארד!

אם 16. טען דיעזעס ווירד אין בערלין איינע
ארט איראָפּאישער קאָנפּערענץ אָדער איראָפּע-
אישען קאָנגרעססע צוזאמגעטרעטען, אויס דיא זא-
גענאנגטע, קאָנגאָ-פֿאַרטע" צו לאַזען, דאמיט אונ-
זעהר לעזער וויר דיא זאכע אין וועניג נאָהער ער-
הען, וואַללען וויר דיא זאכע אין וועניג נאָהער ער-
קלערען, פּראַנקרייך, ענגלאנד, שפּאַניען, פּאַרזונאל
אונד אונזערע מיט דעם מערעט שטאַרק אין בעריה-
רונג שטעהענדע שטאַטען טרייבען זייט יע איינע
זאָגענאנגטע, קאָלאָניאציאָנס-פּאָליטיק, דאס הייסט:

אינזערע אונד איסערע פּאָליטיק.

— פּאָליטישע פּאַרזאָנע אין נאָהע אונד פּעניע. —
וויא וויר שאַן אונגעדייטעט, ליענט אים אויגע-
בליקע דער שווערפּונקט דער עסטערייכ-אונגארי-
שען פּאָליטיק אין דען אויסשעסען דער דעלעגאציע-
אָנען, דיא אויסשעסע דער אונגארישען דעלעגא-
ציאָן האבען שאַן מאַטאג מיט דער כעהאנדלונג
דער באַרשעטס דעם מיניסטעריאום דעם איסער-
אונד דעם געמיינלעכען קריגעס מיניסטעריאום בע-
נאָנגען דיא פעהראנדלונגען בעטרעפּעס דער איי-
צעלנען באַרשעט-פּאַסטען האבען פֿיר דאס גראָסע
פּובליקוים קיין בעזאָנערעס אינטערעסע, איבער-
דיעס ברייכט מאן זיך פֿאַן דיעזען פעהראנדלונגען
דורכאויס קיין געמיינעס רעזולטאט צו פּערשטרעכען
דיא דיא העררען ענדליך אללעס בעווייליגען,
וואס אימערע דיא געמיינזאמען מיניסטער צו פֿאַר-
דערן פֿיר גוט בעפֿרידען, אינדעס דירפּען דיא אויס-
שוס-זייטענונגן באלד אן אינטערעסע געווינגען, דא
זיא אין דער דאנערסטאג-זייטענע דיא פֿאַרטע-
פּעסטשעללען ווערדען, וועלכע זיא אן דען מיניס-
טער דעם אויסוואַרטיגען איבער דיא לאַגע דער אי-
סערען פּאָליטיק ריכטיג זאָללען! — פּאַרלייאַנט
איזט דער אינטערעסאנטעסטע פּונקט, דאס דער
מיניסטער דעם אויסוואַרטיגען צור פעהראנדלונג
עסטערייכ-אונגארישען קאָנזולן אויס אויסלאנדע
איינע בעדייטענד האערעטע סוממע פּאַרדערט, אלס
צו דיעזעס צוועקע ביהערע בעשטימטשע וואר, אונד
די ע ז ע סוממע איזט געוויס איינע פֿרוכטברוי-
גענדע דער הייפּט-צוועק דער קאָנזולן איזט יא
ניכט בלאָס, דען עסטערייכ-אונגארישען אונטער-
טהאנען אים אויסלאנדע איהרען שומץ אונגעדיהען
צו לאססען, זאָנערדן אויך דען הא נ ד ע ל אונ-
זעהרע מאַנארכיע מיט איהרע איראָפּאישען שטאַט-
טען קראַפּטמיט צו פּאַרדערן, דיעזע מיסען איבער
דען שטאַנד דער געשאַפּטע מאַנאטליכע בעריכטע
אן דאס מיניסטעריאום דעם אויסוואַרטיגען איינע-
דען, דיא אונזער האנדעל פּאַרזעגליך נאָך דעם
אָ ר י ע ט ע געבוישעט איזט, זאָ זינד דיא דיעס-
פּאַלליגען בעריכטע אונזערע קאָנזולן אים טירק-
שען רייכע, אין רומעניען, גרעכענלאנד, סערביען
אונד בולגאריען פֿאַן אויסעראַדעמטליכער וויכטיג-
קייט, נון ליענט עס איבער אויף דער האנד, דאס דיא
צוזאמגעשטעלטע אונד פּעראַטליכער בעריכטע אי-
בער אללע האנדעלס-אונגעלעגענהייטען מיט גרא-
סען קאָסטען פּערבונדען איזט, וויר פֿירען עס דא-
הער פֿיר זעהר אונגעמעסען, ווענן דיעזע פּאַרדע-
רונג דעם אויסוואַרטיגען מיניסטעריאום אָהנע יעדע
דעבאַטע בעווייליגט ווירד, די ע ז ע אויסנאכע
קאנן וואַהל דעם לאנדע איינע הונדערטפאַכע סומ-
מע איינבריינגען, וואָ עס זיך אויס דיא פּאַרדערונג
זיינעס האנדעלס דרעהט, דאָרף אונגארן פֿאַר קי-
נעס אָפּפּער צוריקשרעקען!

אויס לאַנדאָן טריפּעט זאָבען איינע נאכריכט
אין איבער אין עראַינגיט, וועלכעס געאיינגעט איזט,
דאס גענעוואַרטיגע ענגלישע מיניסטעריאום מיט
איינעם שלאַגע צו באַרען צו שטריצען, דאס דיא
ענגלישער רעגירונג פֿאַר יאָר אונד מאַג אין געניפטען
איינגערונגען אונד דאָרט דיא גראַבליכסטע פּערהע-
רונגען אונגעריכטעט— דאס וואר אין געוואלטשטרייך,
דער פֿאַן אללען איראָפּאישען מאַכטען מיטביליגט,
יא שאַרף פּעראורטהיילט וואורדע, אלליין דיא פֿאַ-
ליטיק האט קיינען בעגריפֿען פֿאַן עהרליכקייט, איזט

ר ע ס. דיא וואָס פֿאַר אַ פֿאַרשפּאַרן זײַנען זײַנען אײַנע אײַנע ווערדן נור דיא נאָמינעלען פֿרײַע אונגעזאַמען קאַהל. רעס פֿײַנסטע צו 12 נולד' 50 קר/ מערקאַנטל 12 נולד' באַנאַסער פֿרײַט 12 נולד' מערקאַנטל 11 נולד' 50 קר. מ ע ל. ר י י ז ע זונד אויס דעם קורן-בעריכט ערײַכטליך. פֿײַנע קלײַע - 4 נולד' נאַרעקע קלײַע - 4 נולד'. ר י ב אָ ל עס וואָרדן פֿעלע הונדערט מעטער-צענטנער צו 35 נולד' ביז 35 נולד' 10 קר פֿערקײַפּט. ר ע ס ק ו כ ע ז וואָרדן 600 מעטער-צענטנער צו 5 נולד' 85 קר פֿערקײַפּט.

ה י ל ו ע נ. פֿרײַט טע דאַס נעשפּט וואָר אויך אַן דײַערע וואָכע שוואַך. פֿערקײַפּט וואָרדן: פּוילען וויסע נאַרעקע צו 9 נולד' 75 קר ביז 10 נולד' 25 קר/ ברײַע צו 9 נולד' צווערנ-באַהען צו 11 נולד' 25 קר. לײַנען צו 7 נולד' ביז 9 נולד' ערײַנען צו 9 נולד' ביז 11 נולד' הרײַע 6 נולד' 25 קר/ הײַנע-ברײַן 11 נולד' פֿאַר-סער 12 נולד' מײַך ווייער צו 24 נולד' ביז 25 נולד' בלויער צו 27 נולד' ביז 28 נולד' מאַהאַ-וואַמען פֿאַן 8 נולד' ביז 8 נולד' 50 קר/ קײַמעל צו 24 נולד' ביז 30 נולד' אללעס פֿער 100 קולאַנאַס.

(שלום אַן נאַספֿער נומער.)

לאָטאַ-צײַהונג פֿאַם 31 אַקטאָבער 1884.

17	21	90	28	46
26	65	8	67	64
10	70	39	22	30

פֿיר דיא עדאַקאַן פֿראַנשוואַרטיך: מ' הערענדהײַל.

וויכטיג פֿיר ווייני-קאַנומענטען.

ווי נעשפּטישע בעהרען אונס, דען פֿ. ט. הערען וויינהערליך, רענאַליענפֿעסען, נאַס-ווייטען אונד פֿרײַטאַסן אונגעזאַמען פֿאַרזאַטע אין נושען ענדונגען נעביהוויינען, וואָוואַל כּשר אלס אויך נסך, ראָטע אונד ווייסע, צו דען קר-לאַנסעסען פֿרײַען צו עמפֿעהלען, אונד קאַנען דײַעניגען הערען, וועלכע פֿאַן אונדערע מיטטהײַלונג נעביהו מאַכען וואָללע, דורך איינע פֿאַבערונג וך איבערצײַנען. פֿיר סאַלדע בעדענונג נאַנאַטיר אונדער 40-יאַהרענע פֿײַטא

Lazar Berger & Söhne
Wein-Grossproduzenten
Gyongyos.
(Post u. Bahnstation.)

80	3860	0	4187	10	4783	נומ' 22
88	4446	נומ' 88	5054	17	5118	נומ' 85
99	5174	נומ' 4	5877	נומ' 46	6532	נומ' 5136
98	6657	נומער 41	6828	נומער 8	7059	נומ' 57
57	7082	נומ' 76	7191	נומ' 82	7673	נומ' 72
72	7673	נומ' 50	7917	נומ' 104	8149	נומ' 7
65	8149	נומ' 17	8693	נומ' 60	9077	נומ' 149
81	947	נומ' 81	998	נומ' 6	1416	נומ' 4
54	1592	נומ' 54	1624	נומ' 89	1806	נומ' 89
60	2204	נומ' 57	2218	נומ' 100	2722	נומ' 2186
32	2744	נומ' 32	2874	נומ' 87	3020	נומ' 46
8	3114	נומ' 8	3115	נומ' 93	3148	נומ' 3148
7	3312	נומ' 7	3467	נומ' 31	3551	נומ' 90
56	3661	נומ' 56	3638	נומ' 69	3791	נומ' 86
65	3952	נומ' 71	4014	נומ' 42	4189	נומ' 4189
11	4419	נומ' 11	5192	נומ' 80	5209	נומ' 5209
74	5722	נומ' 74	5968	נומ' 55	6160	נומ' 6160
8	6273	נומ' 8	6479	נומ' 9	6628	נומ' 70
33	6984	נומ' 33	7005	נומ' 10	7353	נומ' 7353
94	7502	נומ' 94	7686	נומ' 85	7737	נומ' 7737
41	7819	נומ' 41	7859	נומ' 28	8019	נומ' 8019

נעשפּט פֿרײַט

פֿעסטער נעשפּט-נעשפּט. אים אללעמיינען וואָר דיא שטימונג לעבנאַפֿט, דיא קײַפּלוסט נומ, יעדאָך וואָרדן דיא פֿאַרזאַמעלען וויצען-פֿרײַע נור מיהאַם בעהײַפֿעט, ביז וועלכע ענדליך נענען ענדע דען וואָכע מיט 5 קר/ ענוועקען זונד. פֿער-קײַפּט וואָרדן איבער 100,000 מעטער-צענטנער. דיא פֿרײַע זונד אויס דער "פֿרײַט" אונד מעהל-פֿרײַט-טאַבעלע" ערײַכטליך.

ק אָ ר. בייא נושער קײַפּלוסט וואָרדן פֿיר דען עקספּאַרט 5000 מעטער-צענטנער צום פֿרײַע פֿאַן 6 נולד' 80 קר/ ביז 7 נולד' 10 קר/ אַבערעכען. נ ע ר ס ע פֿאַרשפּט-נעשפּט וואָרדע עהר נעיענע נעקײַפּט. עס וואָרדן 15,000 מעטער-צורשטעלליך 5 קר/ מויערע אלס אַן דען פֿאַרזאַמעלע פֿערקײַפּט. ווי נאַרען פֿאַלענדע פֿרײַע: אונדער-אַרדענע וואַרע פֿאַן 6 נולד' 25 קר/ ביז 6 נולד' 40 קר/ בעסערע קוואַליטעט פֿאַן 6 נולד' 50 קר/ ביז 6 נולד' 70 קר/ מיטטעל פֿאַן 7 ביז 6 נולד' 50 קר/ פֿײַנע פֿאַן 8 נולד' ביז 8 נולד' 75 קר/ צו בעטערען קר, דאַס פֿאַן מיטטעל-וואַרע נור ווענע נעס, פֿאַן פֿײַנע עהר ווענע נעקײַפּט וואָרדע.

נ ע ר ס ע פֿאַרשפּט-נעשפּט וואָרדע עהר נעיענע נעקײַפּט. עס וואָרדן 15,000 מעטער-צורשטעלליך 5 קר/ מויערע אלס אַן דען פֿאַרזאַמעלע פֿערקײַפּט. ווי נאַרען פֿאַלענדע פֿרײַע: אונדער-אַרדענע וואַרע פֿאַן 6 נולד' 25 קר/ ביז 6 נולד' 40 קר/ בעסערע קוואַליטעט פֿאַן 6 נולד' 50 קר/ ביז 6 נולד' 70 קר/ מיטטעל פֿאַן 7 ביז 6 נולד' 50 קר/ פֿײַנע פֿאַן 8 נולד' ביז 8 נולד' 75 קר/ צו בעטערען קר, דאַס פֿאַן מיטטעל-וואַרע נור ווענע נעס, פֿאַן פֿײַנע עהר ווענע נעקײַפּט וואָרדע.

ק אָ ר. בייא נושער קײַפּלוסט וואָרדן פֿיר דען עקספּאַרט 5000 מעטער-צענטנער צום פֿרײַע פֿאַן 6 נולד' 80 קר/ ביז 7 נולד' 10 קר/ אַבערעכען.

נ ע ר ס ע פֿאַרשפּט-נעשפּט וואָרדע עהר נעיענע נעקײַפּט. עס וואָרדן 15,000 מעטער-צורשטעלליך 5 קר/ מויערע אלס אַן דען פֿאַרזאַמעלע פֿערקײַפּט. ווי נאַרען פֿאַלענדע פֿרײַע: אונדער-אַרדענע וואַרע פֿאַן 6 נולד' 25 קר/ ביז 6 נולד' 40 קר/ בעסערע קוואַליטעט פֿאַן 6 נולד' 50 קר/ ביז 6 נולד' 70 קר/ מיטטעל פֿאַן 7 ביז 6 נולד' 50 קר/ פֿײַנע פֿאַן 8 נולד' ביז 8 נולד' 75 קר/ צו בעטערען קר, דאַס פֿאַן מיטטעל-וואַרע נור ווענע נעס, פֿאַן פֿײַנע עהר ווענע נעקײַפּט וואָרדע.

מאַדען דיא איינע פֿיהרע עס צו איינע אס בעדע דעם לאַנגען נאַרענעס מעהרענען בירנבוים, כּענ-פֿעסטיגע אַן איינע צוויגע איינע צווינג-קײַפּט" אונד זאַמע דעם מאַדען: דיא מוסט לאַנגזאַם ביז צור נאַרענע-מיהר ריקווערעט-שרײַטענר, דען צווינג א ב ו ו י ק ע ל. אונדער-דעסען זאַללעס דיא בעטען, אונד וואס אימער עשעשען, וואס אימער דיא האָרען מאַנסט דאַרפֿעט דיא דאַס שוין ניכט הע-רונטערנעמקען דאַ זאַנסט דער צײַבער שוין נדע ע! - אַך ווערדע מיטטעל-וויילע צווייא קאַרנער שוואַר-צען ווייהרד פֿערברענגען - דאַס מאַדען מיהאַם אלאו; אַלליין וועהרענד דיא דרויסען פֿאַר לעטע, שטאַהל דיא צײַנערין אים צײַמער אים דער לאַרע 500 נולדען באַהרענד אונד 24 זילבערע לײַבענע-קנאַפֿע. - אלס דער הײַנע-הערר הײַמקעהרעט, פֿאַנד ער אללעס אַפֿען. באַזעס אהענער, איילעט ער אַן דען האָף אונד שטײַע דאַרט אויף זײַנע טאַכטער. דיא נאָך אימער דיא איינע פֿערבונדען האַמטע. - אַן זײַנעס צאָרן שלוג ער דיא אַרמע האַלבערמאַט: פֿאַן דער צײַנערין וואָר קײַנע שפור מעהר צו ענטדעקען.

נ א כ ט ר א ג

ערלעס פֿאַרנעקען איינע האַלב-אַנט-סעמיטען. דער זאַנסט פֿערדיענטפֿאַללע רײַע פֿיל ש אָ מ ש י מ ין. דער ווענען זײַנער מאַנגעפֿאַכען אייבערנען אַן דער ווענע-פֿראַנע" אַללעמיינע אלס איין האַלבער אַנט-סעמיט בעטראַכטעט וואָרדע, שײַנט עס מיט דען ווענען דאָך ניכט זאָ איבעל צו מײַנען. דיא ייִדישע נעמײַנדע צו נאַר-באַיאָם (שאַ-מאָדער קאַמיטאַט) בענאַהרדיגע נעמליך איין אַנ-לײַהען צור מילונג איינער שולד. הערר פֿאַן שאַם-שײַמץ פֿערשאַפֿטע דאַס נאַטהײַגע אַנלײַהען אונד שפּענערטע דערזעלבען 100 נולד'. - אויף דײַען מאַן דײַפֿען דיא אַנט-סעמיטען אלאו ניכט צאַהלען!

פֿ ע ר ל אָ ז ו נ ג

צײַהונג דער אינאַרײַשען ראָטען קײַ-לאַזע. בייא דער אס 31 אַקטאָבער שטאַטענעהאַבשען פֿער-לאַזע דער אינאַרײַשען ראָטען קײַ-לאַזע וואָרדע נאַכ-שטעהנדע 11 אַמאַרזואַיאַנס-נומערן נעצאַנען, אונד צ א ר נומ' 1419, 2583, 3133, 3578, 4027, 4482, 5176, 5783, 6692, 7299, 7512. יעדעס מיט דײַען סעריען פֿער-זעהנע פֿאַן וויד מיט 6 נולדען איינגעלאָזט. דער הײַפֿט טרעפֿער פֿאַן 50,000 נולד' עמפֿעלע אויף 3719 נולד' 42 דער צווייטע טרעפֿער מיט 5000 נולד' עמפֿעלע אויף 3320 נומ' 6; יע 1000 נולד' נעווינגען: 1000 נומ' 21, 1685 נומ' 65, 4662 נומ' 75; יע 500 נולד' נעווינגען: 1048 נומ' 93, 2390 נומ' 15, 2606 נומ' 35, 3214 נומ' 97, 3893 נומ' 14, 6027 נומ' 53, 6150 נומ' 42, 6430 נומ' 90, 6783 נומ' 82, 7917 נומ' 53; יע 100 נעווינגען: 197 נומ' 37, 512 נומ' 99, 780 נומ' 98, 1889 נומ' 73, 2425 נומ' 78, 2583 נומ' 36, 2633 נומ' 47, 2930 נומ' 3, 3149 נומ'

קור-זאַבעללע פֿאַם 31 אַקטאָבער.		נעלד-קורז		פֿרײַט פֿרײַט		וויינען		וויינען	
קר	קאָלעקטאָר	קר	קאָלעקטאָר	קר	קאָלעקטאָר	קר	קאָלעקטאָר	קר	קאָלעקטאָר
124 50	250	100	5 78	6 85	7 10	7 55	7 60	7 55	7 60
134 75	590	100	5 78	8 35	9 60	7 60	7 70	7 60	7 70
142	100	100	5 77	6 45	6 70	7 75	7 80	7 75	7 80
169 50	100	100	9 68	6 99	6 93	7 85	7 90	7 85	7 90
171 50	50	100	9 68	6 70	6 75	7 85	7 90	7 85	7 90
115	100	100	11 98	6 65	7 73	7 95	8 00	7 95	8 00
114 50	50	100	9 99	6 29	6 50	8 05	8 10	8 05	8 10
115 90	100	100	59 80	7 70	8 28	7 65	7 75	7 65	7 75
123 70	100	100	123 75	8 28	5 81	7 90	7 95	7 85	7 90
89	42	100	123 75	5 81	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
23 25	42	100	123 75	6 60	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
178 25	100	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
49 75	40	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
115	100	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
19	20	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
19	10	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
18 75	20	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
41 75	40	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
37 75	40	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
18 50	10	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
55	10	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
21 50	20	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
50	40	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
23 50	20	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
128	100	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
68	50	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
28	20	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
38 50	20	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
13 50	20	100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15
7		100	123 75	6 20	6 20	8 20	8 25	8 10	8 15

שמעון נאך וואר נאך צו ערלייכען. אים פארלא-
מענט האט מען ער זעהר היינע אנגריפע צו בע-
שמעהען. ער פערלאך דען מיט נאכט; ער ווער-
טע זיך גלייך איינעס אנגערויפגעגען לאוען, אליין
איינעס מאנעס ריפן איהם לויזט מיט שער נא-
מאני אין אפגעבער רייכטאנס. זימאנג דיא פער-
ניכטענדע ווארמע צו: "דער מיניסטער-פראזידענט
לאגיא" היירט זיך פרייוואט-מיניסטער אונד פרייוואט-
פאלאסטע אויף, ווערענד דאס לאנד מיט דער
דיקענדסטען ארמטה קאמפפער, פארמליך צו
גורנדע נעהט: "דעוועס עמיינען פאריווארף גע-
גענאבער קאנטען דער זאגטס מוטהיגע לאגיא"
ניכט ווייטער שטאנד האלטען, דאס הייסט דאך זא-
פעל: "דער מיניסטער-פראזידענט בעשטעהט
דאס לאנד, וועטהאלב ער זיך לייכט פאלאסטע
אויפגהרען קאנן, ווערענד דאס לאנד אס ראנדע
דעס אונטערנאנטס זיך בעפרייטעט" - לאגיא
שליידערטע זיינעס ענגער איינע שיינע פארשארטע
אינס געזיכט, ליעס זיך ערשאפט אויף זיינע שטעה
נידער - אונד נאך וועינען טאנען זיינע ער פאם
פאסטען איינעס מיניסטער-פראזידענטען צוריק -
אין דען לעטצען 10 יאהרען שטאנד ער דער פא-
ליטיק ציעמליך פערנע; ער נאחס בלאם היע אונד
דא אן דען אבער-הויז-זעטצונגען אנטהיל. דאפאר
אבער ענטפאלסטע ער נאך איינע רייכע טהא-
טיקייט ביא איינענאנגען אונטערנעהמנען אונד
אלס פראזידענט דער אונטערשישן אקאדעמיע -
אללענפאללס האט אונטארן איינע מאנן פערלא-
רעך דער איינע גלאנגענדע פערנאנגעהייט האטטע
אונד נור הויך ניד פאם געבייטע דער פאליטיק
פערדראגט ווארדע דער פערשטארבענע ווארד
אום יאהר 1892 געבארען; ער עררייכטע אלוא אין
אלטער פאן בלאם 62 יאהרען, ער הינטערליעס
איינע ווייטע אונד דרייא זאהנע, אין איינעס רוה-
נערען לאנדע, ווא דא פארטיי-קאמפפע ניכט זא
העפט, האטטע לאגיא געוויס פעל מעהר פאר
דאס פאטער-לאנד לייסטען קאנטען! איינער
ערהאבענע קאנינגס-פאאר האט דער וויטוע דעס
פערשטארבענען לאגיא בערייט געסטען אין קאנ-
דאלענע (טראסט) טעלעגראפס צונעהן לאסטען.
- דא טרויערע אבער דער פערשטארבענע
ווארד וואהרשיינליך ווייטע מיניסטער פאר 10 יאהר
אין זיינער אייגענשאפט אלס וויצע-פראזידענט דער
אונטערשישן אקאדעמיע, האלטען.

דער שטאט נאך יעבשט אהל אויף
לער קויפמאנע ווארדע פארנעסטען נאכמיטאג
אויף דער היינען הויפטשטאט זיינע 6800 גולדען
ענטהאלטענדע בריעפאשע געצאנען, דאס געלד
בעשטאנד אויס 5 טויזענדער, 11 הונדערטער-
אבער וואס נעהט ענדליך מיך דיא נאנצע זאכע אן; וואס
טראנט מיר דאס אייגענטליך אין? . . . אן קאנן אכיר-
גענס זאנען, דאס מארין פלעקעלעס רעכט האטטע, דיעוע
פארטיע צוריקגעהען צו לאסטען, ער גיבטס היינט נראם,
האט איינע נראטע אנדולונג אונד מעהרע ענהילפען.
דער מאנן ווארד נאך איינע זעהר גלאנגענדע פארטיע מא-
נען, אבער איהר זאָהן - דאס איזט עטוואס אנדערעס;
ער האט קיינען גורנה, אָ וואלדעיש צו זיין; ער קאנטע
דאך פאן רעזענשאל מינדעסטענס 10,000 גולדען אלס
מינישט בעקאממען, אין ארמער געלעהרטהע, דער איינע
זאָכע טומע פערשטעהט, דאך אויט, אָך מוס ער ווע-
דעהאלען, אין וויקליכער נארד . . . דיא מיסטען מיר דיע-
זען אויסדרוק שאן פערציהען!
"אך קאנן איהנען לייכט אללעס פערציהען, דא
זיא יא נור אויס אויטוויסעננהייט אָ אויפגעבען; דיא יאן יאָחק
פערדאן אין נארד; מאן ווארד זיא אויפלאכען, דיא אלטעס.
טען אונד אנגעוועהנטע ראכנינע אונד געלעהרשען אויס
נאה אונד פערנע ווענדען זיך בריעפליך אן איהן, וועגן דיא אין
שוועריגען פראנען קיינען בעשיד וויסטען, דיעוע סאנגער
שאפטען אלוא מייען זאָהן אלס איינע האכגעלעהרשען אונד
וויזען, זיא יעדאך האלטען איהן פאר איינע נארדען; . . .
מאכען זיא זיך ערווייזן ניכט פארעליך? . . .
וואס טראנט איהרעס זאָהנע אלל דאס אין? (ער-
ווידערטע סאנדערס, דער אללעס פאם געזיכטפונקטע דעס
נעלדעס בעארטהיילטע) וואס טראנען איהם דיא בריעפע
אונד אנפארנען דער ראכנינע אונד געלעהרשען אין?
קאנן מאן היעפאן לעבען? אָך זאנע איהנען 10,000 גול-
דען בילדען אין אונטערען טאנען אין פערטאנען, ווער היי-

3 פֿענציגער, אונד 550 שטיק איינער-נאָמען.
דעמענגען, דער אויף דיא שפור דעס טראסטערס
פֿיהרט אים איינע געלעהונג פֿאן 500 גולדען צו-
געזיכערט.
* (דער פֿער שוואנד נע עהרענ-
צווייג - לעבט) דיעוער מאנן, דער פֿאר
איינען וואכען פֿאן ווען נאך דער אונטערשישען
הויפטשטאדט קאם אונד הייער פֿלאַמליך פֿער-
שוואנד - האט בערייטעט פעל שטיב אויפֿגעווי-
בעלט, וויר האבען זיינערציט בעריכטעט, דאס
עטוואס שפֿאטער אין פֿרעמדער מאנן נאך גראַס-
קאנייא קאנע אונד אין איינעס דאָרטיגען האַטעל
זיך איינע קוועל דורכֿס געהוין אינעם, מאן האט
זאָגליך איינע פֿאָטגראַפֿיע דעס זעלבסטע-מאָר-
דערס נאך בורא-פעסט געשיקט, אונד דיא לייטע
אום, האַטעל צור שטאדט פֿארזי, וואָ עהרענצווייג
געוואָהנט האטטע, גלויבטען אין דיעוער פֿאָטאָ-
גראַפֿיע דען פֿערשוואנדענען וויעדער צו ערקעננען.
וויר מאכטען גלייך דארויף אייפֿערקאמ, דאס מאן
דיא פֿערשוואנדטען עהרענצווייגס אויס וויען פֿאר דער
בערדרינגע דעס זעלבסט-מאָרדערס נאך גראַס-קאָ-
נישא האטטע קאָממען לאסטען זאָללען, דיא דיעוע
דיא פֿערשוואנדטען עהרענצווייגס אויס וויען פֿאר דער
בערדרינגע דעס זעלבסט-מאָרדערס נאך גראַס-קאָ-
נישא האטטע קאָממען קאָננען אָב דער זעלבסט-
מאָרדער ווירקליך דער פֿערשוואנדענען עהרענ-
צווייג איזט! - וואָ נון אויס וויען בעריכטעט וויר, וויר
האבען דיא פֿערשוואנדטען עהרענצווייגס פֿאן דעם-
זעלבען אין שרייבען ערהאלטען, דיעוועלבע לעבט
אלוא נאך; ער ווירד אלסבאלד נאך וויען צוריק-
קעהרען; ער צאנערט בלאָם מיט זיינער ריקקעהר, וויר
דא ער פעלע בראָונע-שולדען האט, זאָבאלד דיע-
זע דורכֿ זיינען פֿערטרעטער געגענעלט זינד, ווירד
ער פֿאן דען טאָרטען אויפֿערשטעהען אונד וויעדער
אן דער וויענער באָזען ערשינען.

* (אונגליק דורך איינען
הויפט-מאָרדער) דען הויפט-מאָרדער דער לעטצען
געצאנענען באָרענ-קרעדיט-לאָזע געוואנן אין היע-
זיינע יודישעס מאָרדען, וועלכעס דיא ברויט איינעס
ווענער באָרענ-מאָרדען וואר, "דער ברויטנאם
מאכטע איהר געמליך איינע, פֿראַמעטע" צום גע-
שענקע, אונד דיא ברויט וואר זאָ גליקליך, אויף דיע-
זע פֿראַמעטע דען הויפט-מאָרדער צו מאכען, עס
איזט זעלבסטפֿערשטאָנדליך, דאס יעדער דעס העררן
ברויטנאם גראַטורשע, דער נוממעהר אנטשטאט
איינעס ארמען מאָרדענס אין רייכעס מאָרדען היי-
טאָהען זאָללעט, דאך דיא גליקליכע אונד גרא-
טולאָגען ווארדען אלסבאלד איינגעשטעלט, דא
דאס מאַרדען מיט דער ערקלאָרונג הערפֿאָרטראַט,
דען אַימען באָזענ-אנעמען ניכט מעהר היירא-

טען צו וואַללען, פֿיר דען אַרמען ברויטנאם ביל-
דעט אלוא דיעוער הויפט-מאָרדער אין אונגליק,
דא ער ניכט נור קיין געלד געוואנן, זאָדערן אויך
זיינע היינטגעבעטע ברויט נוממעהר פֿערלירט, וואָ
עס הייסט, ווילל דער ארמע באָרענ-אנעט גענען
זיינע געווענענע ברויט, דיא דאך נור אויף איינע פֿאן
איהם געשענקט ערהאלטענע, "פֿראַמעטע" דען
הויפט-מאָרדער געמאכט, איינע פֿראַצעס אַנ-
שמערענען; לידע פֿערגעבליך; דיא פֿראַמעטע ליבע
מינונג ווירד וואָהל דאס טריילאָזע מאַרדען פֿער-
אורטהיילען; דאס געריכט יעדאך ווירד דיעס ניכט
טהון קאָננען!

* (אין איינער ערעסאנטער
פֿראַצעס) אין איינענאמליכער צופֿאלל
עראיינעטע דער דיעוער טאנע אן פֿיעסבורג, אין
הערד ערשינען פֿארמיטטאנס אין איינער לאַטאָ-
קאָלעקטור אונד זעטצעט אויף דרייא נוממערן דען
בעטראַט פֿאן איינעס גולדען, דיא ער יעדאך ניכט
זאָ פעל געלד בייא זיך האטטע, זאָ ליעס ער דען
ריסקאָנאָט צוריק אונד פֿערשפֿראַך, דענוועלבען
נאכמיטטאג אכצוהאלען, דער נאכמיטטאג זינד
יעדאך פֿאַרבייא, אָהנע דאס דער הערר דען, "ריס-
קאָנאָט" אַבערהאַלט האַטטע, אַבערנס וואר דיא
ציעהונג, דיא קאם אין רויכפֿאַנגע-קעהרער אונד
וואַללטע דרייא נוממערן זעטצען, דער קאָלעק-
טאנט ערקלאָרטע איהם; עס געהט ניכט מעהר, דיא
בערייטע דיא צייט דער ציעהונג איזט; וועגן זיא יע-
דאך דען, "ריסקאָנאָט" יענעס העררן, וועלכער 1 גול-
דען זעטצעט אונד איהן ניכט אַבהאַלטע, איינלאָ-
זען וואַללען, זאָ שטעהט דיעוער איהנען צור פֿער-
פֿאַנגען! געוואנע, געהאן, דער רויכפֿאַנגע-קעהרער
צאהלטע דען גולדען אונד אס אנדערען טאג קאָמען
אללע דרייא נוממערן, אונד ער געוואנן 4800 גולדען.
- דער הערר, דער דיא נוממערן זעטצעט, ווילל נון
דיא בעהאַרדען אין אַנטפֿרוך נעהמען, אויס דאס
געלד צו ערהאלטען! דער רויכפֿאַנגע-קעהרער אַבער
דירפֿע וואַהרשיינליך דאס רעכט בעהאַלטען!

נאכטראַג
- אויסשוס דער עספֿערוויישישען דעלעגאצאָן, -
וויר האבען אין איינערעם ליטאָווישען קעל
געדייטעט, דאס דער אויסשוס דער אונטערשישען דע-
לעגאצאָן פֿאַנגערטאג (מאָרנען) אינע פֿאַנע אן
דען מיניסטער דעס אייסערן ריכטען וואַללע אַבער
געוויסע פֿונקטע דער אויסוואַרטיגען פֿאליטיק, געס-
טערן נאכמיטטאג האט איינערעס גראַף קאלנאָק אין
דעס אויסשוסע דער עספֿערוויישישען דעלעגאצאָן
בערייטע ערקלאָרונגען אַבעגעבען, וועלכע וויר אן
פֿאַלגענדע קורץ צוזאמגעפֿאַנגען וואַללען, ער
זאנעט אונטער אנדערס:

אין ענדליך פֿאַסטע ער זיך אונד זאנעט: "מיר שיינט איהר
זאָהן ווילל אַבערהויפט ניכט הייראטען!"
"דאס ווילל איהר ניכט בעהייטען! (ערווירטעט לאה,
דיא יעטצעט אויף איהר אייגענטליכעס ציעל לאָנגען צו
קאָננען גלויבטען) דער ניכט פעלליכעס "מאָרנען,
וועלכעס דורך מייען זאָהן גליקליך וועדען קאָננען. . .
"אונד ווער ווארע דיעועס מאַרדען?" - פֿראַמעטע סאנ-
דערס מיט שלעכט ערקונטשעלשער געזינעדיק.
דיא אלטע פֿרויא שווינע יעטצעט לאנגע, דיא וואוסטע
ניכט, אָב זיא איהרע דעקאנען דיעועס געלד-מענטשען פֿער-
ראטען זאלל, דער קיין אנדערעס פֿערדינעטע האטטע, אלס
איינע ווירקליך ליבענסווירדיגע סאָכטער צו בעוויסען, דאך
איינמאל מוסטע זיא יא ענדליך דאך איהרען ליבעלונגס-
פֿלאן צום אויסדרוקען בריינגען, דיא זאנעט דאיהר מיט העל-
לער שטימע אונד מיט פֿונקלענדען אוינען:
"זאנען זיא דאך, מיר, מיר, ווארע פֿערשטעללען זיא
זיך? גלדיכען זיא דעך, מיר איהרע סאָכטער דיא בעזעכט
מיך, וועגן זיא זאָ אָפֿט צו מיר העריבעקאמטע? וואס
בין איהר איהר? ניכט! אַבער זיא שאַטצע אין מיר נור איי-
נעס; זיא שאַטצע אין מיר געמליך דיא מוסטער
דעס ראכני יצחק פֿערדאן! . . . זיא וויסטע דאס בענאָאָ
גומ, וואס אָך; זיא ווילל זיך נעלדען יעדאך, דאס ווירד זיא שאָן
בען, ווילל זיא בעקען קיינען ארמען געלעהרשען צום שווע-
נערוואָהנע האבען מאַכטען, אַבער אָך קעננע דאס הערר דער
ליבענסווירדיגען רחל בעססער אלס זיא, אָנגלייך זיא איהרע
סאָכטער אויט; אָך מאכע זיא דאיהר אויפֿגעקוואם, דאס
דיא זייננע רחל'ס צו מייענס זאָהנע זיך ניסטערמעהר ווירד
וועכענעלען לאסטען!" . . . (פֿאַרש'ט פֿאַלגט)

